

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Hymno Te Deum. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

fiæ, qui Vigiliam habet in Breuiario? An in Laudibus cum alijs Suffragijs facienda erit de more commemoratio Patroni, seu Titularis & omittendam puto in hoc casu, sumpto argumento à simili allato suprâ *num. 3* de Officio sanctæ Mariæ, quod excludit communem hanc commemorationem de eadem; ne scilicet de eodem bis fiat in eadem parte Officij. Eadem ratio militat in Semiduplici Festo Inventionis, Translationis, & similibus, illius, qui Patronus est loci, seu Titularis Ecclesiæ.

15 Cedunt hæ communes commemorations commemorationsi Festi Simplicis eo die occurrentis; quia Festi commemoratio priuilegiata est titulo festiuo supra communem aliorum commemorations: ideoque communes dictæ fuerunt, vt cedant priorum locum festiuis.

16 Fiunt igitur ad recolenda Sanctorum merita, & ad impetrandum sæpius eorum patrocinium, Duran. *lib. 6. cap. 60.*

17 Omittuntur autem initio Aduentus, ex Microl. *loco cit.* vt in Aduentu Principis cedant seroi, Duran. *lib. 6. cap. 2.* item tempore Passionis, vt vni Christo crucifixo vacemus, idem *lib. 6. cap. 60.* & vsque ad Octauam Pentecostes, *ibidem.* tum in Duplicibus, & infra Octauas, ea ratione, qua in Festis maioribus excludimus Sanctorum simplicium commemorations, ad maiorem tum temporis Paschalis tum Festorum celebritatem. Item in Dominicis priuilegiatis, in quibus de die Octaua occurrente fit tantum commemoratio, ex Ruiz *in suo Cerimonial. Rom.* ratione Octauæ.

18 Pius V. mutauit Antiphonam pro suffragio beatæ Virginis in ple-

niorem, quæ est sancti Augustini Sermone 18. de Sanctis, nimirum, *Sancta Maria, succurre miseris, &c.*

De Hymno Te Deum.

CAP. XIX.

Hymnus *Te Deum* à SS. Ambrosio & Augustino compositus fuisse dicitur, quando S. Augustinus baptizatus fuit, anno 388. vt scribit S. Dacius Episc. Mediolanen. *lib. 1. cap. 10. Chronici:* quod tamen Chronicum non est Dacianum, si eruditioribus est credendum Mediolanensibus; qui etiam melius censent, totum Hymnum vni Ambrosio deberi, cum ille Dialogismo careat. In Breuiario M. S. Collegij Aniciani de Vrbe antiquissimo legi pro titulo, *Hymnus S. Abundij:* de quo peritiores consului, qui tamen adhuc ignorant, quis ille possit esse. Gelasius autem decantari decreuit, ex Benzoni. *in Magnif. lib. 1. cap. 19.* & S. Benedictus in *Regula* cantari iussit post tertium Nocturnum; quo significante tempus gratiæ, quasi Christum hoc tempore inuenerimus, exclamamus, *Te Deum laudamus;* vt meditatur Hugo *lib. 2. de Offic. cap. 9.*

2 Dicebatur Romæ in Festis Pontificum tantum tempore Amalarij, vt ipse scribit *in Prologo de Ordine Anaph.* in Dominicis & Festis nouem Lectionum, ait Micrologus *cap. 46.*

3 Non in profestis dicendum est, ait Innoc. III. *de Celeb. Miss. cap. Consilium.* quod explicat Radulph. *Propos. 13.* etiam de Festis Simplicibus. & *Propositione 16.* probat, quod non deberet dici, neque etiam tempore Paschali, neque infra Octauas. Ex quo infero, tunc temporis etiam in his diebus

diebus fuisse usurpatum in Officio, contra sententiam Radulphi non bene sentientis de hoc ritu.

4 A Septuagesima ad Pascha non dicitur, Microl. cap. 47. neque in Adventu, idem cap. 30. cum Gemma lib. 3. cap. 1.

5 An verò sit finis Matutini, vel initium Laudum, disputauius supra Sect. 4. cap. 2. num. 3. pag. 52.

6 Plenus est lætitiæ, & ideo in prædictis cantatur, aut omittitur; quo dicto, inquit Rubrica de hoc Hymno num. 4. statim inchoantur Laudes. Nostra enim consuetudo humanæ infirmitati parens & labori, Officio nocturno Laudes Matutinas continuat, & Oratione vna duo concludit Officia, Hugo Victor. lib. 2. cap. 9. excepta nocte Natalis Domini, vt ibi dicemus.

7 Festum Innocentium non admittit hunc Hymnum, nisi in die Octaua: cuius causam dabimus in Sectione sequenti cap. 6. num. 3.

8 Versus, Sanctus, Sanctus, &c. videtur esse vnus, & ab vna parte Chori totus dicendus: sed quia primæ literæ S. imprimuntur colore rubro, videntur alternatim ea verba cantanda; & ideo standum erit consuetudini locorum.

De Symbolo S. Athanasij.

C A P. X X.

1 **S**ymbolum quid significet, diximus supra c. 3. pag. 64. S. Athanasius, dum esset Romæ, scripsit Latine Symbolum, de quo hic loquimur, & recitauit coram Pontifice, & ei assidentibus, anno 340. vt scribit Baronius: & est illud idem, non mutatum, legique solitum in Ecclesia ante annos nongentos sexaginta. Vide Annales ad annum prædictum.

2 De vsu eiusdem Symboli ad Pri-

mam, Hugo meminit lib. 2. de Offic. cap. 1. his verbis: His addidit fidelium deuotio, Quicumque vult saluus esse; vt articulorum fidei, qui sunt necessarij ad salutem, nulla diei hora obliuiscamur. Idem in Spec. cap. 3. ait: His adiungimus expositionem Catholicæ fidei, ex eo, quòd hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides nostra, & clypeus inexpugnabilis contra antiquum hostem. Vide quæ diximus supra Sectione 4. num. 6. pag. 55.

3 Non dicitur in Dominicis infra Octauam Natiuitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, nec in Dominicis Paschatis, & Pentecostes; quia harum Officia non sunt propriè Dominicalia; neque in alijs Dominicis eadem de causa dicitur, in quibus fit de Festo duplici. Gemma lib. 3. cap. 128. notat, ideo non dici in Paschate, quia in futura vita, quæ in Paschate denotatur, totum habetur quod nunc creditur: quare simili ratione, ac si mysteria ipsa in Natali Domini, Epiphaniæ, Ascensione, Festo Corporis Christi, & Pentecoste, oculis cernamus, abstinemus à Symbolo S. Athanasij.

4 In Dominica, seu Festo sanctissimæ Trinitatis dicitur, quia Symbolum de Trinitate doctrinam continet; non tamen quotidie dicendum est vbi celebratur Octaua sanctissimæ Trinitatis, quia Dominicæ assignatum videtur: quare & in die Octaua dicendum erit; quod aliàs non diceretur. Dies enim Octaua æquè ac prima non eandem classem, sed eundem ritum habet. In fine illius additur Glòria Patri, &c. vt fit in Psalmis: tum quia more Psalmorum cantatur; tum quia declarato mysterio Trinitatis, æquum est, vt eidem gloria detur.